

postmottak@arendal.kommune.no

Kristiansand, 13.5.2024

Dette brevet sendes på vegne av Agder botaniske forening, Aust-Agder Turistforening, DNT Sør, Naturvernforbundet i Agder, Norges jeger- og fiskerforbund Aust-Agder, Norsk zoologisk forening Sørlandsavdelingen.

Høringsuttalelse til kommuneplanens arealdel for Arendal kommune 2024-2034

Innspill til oppstart fra FNF Agder

Arendal kommune varsler om oppstart av en begrenset revisjon av kommuneplanens arealdel for perioden 2024-2034. Samtidig er forslag til planprogram for planarbeidet på høring.

FNF Agder vil gi innspill til planarbeidet med særlig fokus på viktigheten av å ivareta og styrke natur- og friluftslivsinteresser. Vi representerer et regionalt samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner som utgjør omtrent 23 000 mennesker i fylket. Vi har følgende innspill:

Lokal kunnskap, medvirkning og involvering er spesielt viktig for kommuneplanprosesser, bl.a. for å oppnå en mer rettferdig, demokratisk og engasjert deltakelse i møte med utfordringer rundt komplekse temaer som klima- og miljøutfordringer og tap av naturmangfold. Det er helt avgjørende å mobilisere bidrag og innsats fra alle samfunnslag og sektorer, helst i et samarbeid. Fordi utfordringer som skal løses i disse prosessene påvirker miljøer og mennesker ulikt, og vi behøver et mangfoldig og sammensatt kunnskapsgrunnlag. Det gjelder også for å belyse friluftslivsinteresser.

Vi understreker betydningen av å bevare eksisterende naturområder og grønnsstrukturer som en del av kommunens arealstrategi. Dette vil ikke bare støtte biologisk mangfold og økosystemtjenester, men også gi verdifulle rekreasjonsområder for innbyggerne. Det er essensielt at disse områdene beskyttes mot utbyggingspress, og at eventuelle utviklingsområder vurderes nøye med hensyn til deres påvirkning på naturen. Vi ber om at kommuneplanen fastsetter klare retningslinjer for å beskytte disse områdene mot utbygging og ødeleggelse.

FNF Agder ønsker å se en sterkere tilrettelegging for friluftsliv i alle deler av kommunen. Dette inkluderer sikre tilganger til friområder, utvikling av stier og turveier, og opprettholdelse av åpne landskaper tilgjengelig for alle. Det er spesielt viktig å integrere friluftsliv som en del av nyutvikling av lokalsentre og boligområder for å fremme en aktiv livsstil og høyere livskvalitet.

Vi støtter utviklingen av infrastruktur som fremmer miljøvennlig transport, inkludert gang- og sykkelveier som er godt integrert med bolig- og næringsområder. Dette vil ikke bare bidra til å redusere kommunens karbonavtrykk, men også forbedre tilgjengeligheten, folkehelsen og bruken av naturområder for rekreasjon.

Arendal kommune har et ansvar for å beskytte sine landbruksarealer som er en viktig ressurs for matproduksjon og bevaring av landskapsverdier. Vi ber om en restriktiv tilnærming til omdisponering av dyrket mark, og støtter en strategi som vektlegger lokal matproduksjon og bevaring av åpne landskaper.

Det er viktig at kommunen svarer spesifikt på hvordan deres arealpolitikk balanserer behovet for utvikling med behovet for å bevare naturlige økosystemer. Fordi dagens omfang av naturtap er sjokkerende, betydelig og bekymringsfullt. Nedbygging av natur skjer uten oversikt, uten at vi kjenner de samlede konsekvensene. Dette må adresseres som et problem med alvorlighet og besluttsomhet, og det må vurderes om kunnskaps- eller utredningsgrunnlaget må suppleres rundt dette.

Tap av verdifulle naturområder må stanses og naturen må sikres bedre vern. For å styrke kommunens arbeid med dette, på en måte som kan adressere utfordringer mer direkte, ønsker vi at:

- Klare politiske mål for naturvern må inn i alle kommunens overordnede planer og strategier.
- Arbeid med å øke bevisstheten om verdien av naturvern og bærekraftig bruk av naturressurser blant innbyggere må styrkes, bl.a. med informasjonskampanjer og utdanning.
- Mål om arealnøytralitet må vedtas og naturvernhensyn må integreres i all arealplanlegging. Utviklingsprosjekter må vurderes opp mot negative effekter på natur og økosystemtjenester.
- Vi ser positivt på arbeidet med arealregnskap for å dokumentere og minimere inngrep i naturen. Det er viktig at kommunen har klare mål og strategier for å håndtere arealendringer uten å ødelegge verdifull natur, og at det tas i bruk for bedre oversikt og informerte beslutninger.
- En grundig kartlegging av alle naturområder i kommunen må gjennomføres for å identifisere og klassifisere områder med høy naturverdi, biologisk mangfold, og viktige friluftsområder.
- En tilgjengelig database over verdifulle naturområder, som oppdateres jevnlig, må etableres.
- Det må opprettes nye naturreservater og verneområder i tråd med funn fra kartlegginger, spesielt i områder under press fra utvikling.
- Et godt system for naturrestaurering må implementere for å gjenopprette tapte naturverdier og øke biologisk mangfold. Kompensasjonsordninger for naturinngrep kan vurderes.
- En oversikt over økonomiske incentiver for naturvern eller -restaurering ville vært bra.
- Naturbaserte løsninger bør benyttes i by- og tettstedsutvikling, som grønne tak, urbane friluftsområder, og biotoper langs veier og i parkområder.
- Kommunen bør vurdere en strengere lokal lovgivning eller retningslinjer for å beskytte verdifulle naturområder mot utbygging og degradering. Det kan være å endre dagens praksis hvor vi ofte erfarer at plan- og bygningsloven blir en "ja-lov", hvor en ser at søknader om byggetillatelse vanligvis blir godkjent med mindre det finnes en spesifikk lovhjemmel eller klart regelverk som gir grunnlag for å avslå dem. Vår erfaring er at denne tilnærmingen har et grunnleggende prinsipp hvor det antas at det som ikke er eksplisitt forbudt, er tillatt. Med dette som praksis taper naturvern og miljøbeskyttelse nesten alltid. Derfor trenger kommunene strengere retningslinjer, kriterier eller bestemmelser for å hjemle avslag.
- Kommunen bør vedta krav om planvask, f.eks. hvert tiende år, minst, slik at gamle planer som ikke lever opp til dagens standard utgår eller revideres.

Det er avgjørende at kommunens håndtering av vår tids største utfordringer; tap av naturmangfold og klimagassutslipp, alltid ses i sammenheng. Det betyr at alle tiltak for å bidra til klimamålene også må beskytte naturmangfoldet, og omvendt. Dette er sentralt for å følge opp vår internasjonale naturavtale, og for å sikre en helhetlig, langsiktig og rettferdig klima- og naturpolitikk.

FNF Agder sine medlemsorganisasjoner representerer en bred og mangfoldig interessegruppe som ønsker å bidra for å sikre en utvikling som er relevant, attraktiv og bærekraftig, og som ivaretar et bredt spekter av natur- og friluftslivsinteresser. Det har derfor stor betydning for oss at kommuneplanen reflekterer en utvikling hvor natur- og friluftslivsinteresser ivaretas. Vi ser fram til at våre innspill blir nøye vurdert i det videre arbeidet med kommuneplanens arealdel i Arendal.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Agder

Carina Reiersen Ausdal
Koordinator
FNF Agder